

Mál nr. 222/2024

Nafn málskotsaðila (M)

Nafn varnaraðila (V)

Heiti vátryggingar: Slysátrygging launþega.

Nafn vátryggingartaka (X)

Tilkynningarfrestur. Matsfrestur.

Gögn.

1. Málskot móttakið 13. júní 2024, ásamt fylgiskjölum.
2. Bréf V, dags. 28. júní 2024, ásamt fylgiskjölum.
3. Viðbótarathugasemdir M, dags. 2. júlí 2024.

Málsatvik.

Í málskoti kemur fram að M hafi orðið fyrir líkamstjóni í vinnuslysi þann 30. janúar 2020 á vinnustað sínum sem er hjúkrunarheimili sem rekið er af X. Á slysdegi var M, sem starfsmaður X, tryggð í slysátryggingu launþega hjá V. M tilkynnti tjón sitt til V þann 29. febrúar 2024. V sendi í beinu framhaldi afstöðu sína þess efnis að V hafnar allri bótaskyldu þar sem slysið hefði ekki verið tilkynnt innan þess ársfrests sem kveðið er á um í 124. gr. laga nr. 30/2004 um vátryggingarsamninga (vsl.). Jafnframt væri þriggja ára frestur M, til að óska eftir mati á afleiðingum slyssins, liðinn. Getur M ekki fellt sig við niðurstöðu V. Að mati M samræmist túlkun V á 124. gr. vsl., ekki dómaframkvæmd hér á landi, sem og, sé það bersýnilega ósanngjarnt og andstætt góðri viðskiptavenju, eins og atvikum þess máls er háttað, að V beri fyrir sig þriggja ára matsreglu, sem komi fram í skilmálum V. Byggir M á að upphaf tilkynningarfrests skv. 124. gr. vsl., eigi að miða við það tímamark, þegar M var fyrst ljóst, að slys hennar hefði haft í för með sér varanlegar afleiðingar. Það hafi ekki verið fyrr en í nóvember 2023. Ekki fyrr en þá, hafi læknisfræðileg staðfesting legið fyrir um, að M hefði hlotið áverka í slysinu 30. janúar 2020, enda hafi fyrri rannsókn á vinstri öxl M gefið hið gagnstæða til kynna. Eldri rannsóknir á öxl M sýndu að hún hefði hvorki hlotið beinbrot eða aðra áverka á öxlinni í slysinu. Vísar M máli sínu til stuðnings til dómaframkvæmdar. Þá telur M að víkja eigi til hliðar ákvæði lokamálsliðsgreinar 13.2.5 í skilmála V þ.e. þriggja ára matsreglu. Kröfu sína reisir M á 36. gr. laga nr. 7/1936 um samninga, umboð og ógilda löggæringa (smnl.), svo og á 33. gr. þeirra laga. Varnar ákvæðið með öllu að M geti notið kjarasamningsbundinna réttinda sinna, sem meðal annars felur í sér að M eigi að vera tryggð verði hún fyrir líkamstjóni í vinnu sinni. Umrædd matsregla eigi sér ekki stöð í ákvæðum gildandi kjarasamnings, er slys M atvikaðist og eigi því að virða ákvæðið að vettugi.

Afstaða V er sú að bótaréttur M hafi fallið niður í janúar 2023 þegar þrjú ár voru liðinn frá því að slys M gerðist þar sem fyrirförst af hálfu M að undirgangast mat innan þriggja ára frá slysi, sbr. ákvæði 13.2.5 skilmála slysátryggingar launþega. Samkvæmt gr. 13.2.5. skilmálanna skal örorkan að jafnaði metin einu ári eftir slysið, annars þegar læknir telur varanlegar afleiðingar slyssins hafi komið í ljós, en þó ekki síðar en þremur árum eftir slysdag. Atvikið átti sér stað 30. janúar 2020 og leið því matsfrestur undir lok þann 30. janúar 2023. Það hafi ítrekað verið staðfest af dómstólum að ákvæði í skilmálum slysátrygginga sem kveða á um matsfresti hafi fullt gildi. Vísar V til dóma Hæstaréttar í málum nr. 22/2004, 604/2017 og 36/2022 máli sínu til stuðnings. Þá byggir V á að umrætt skilmálaákvæði í gr. 13.2.5 í skilmálum slysátryggingar launþega sé í samræmi við ákvæði vsl. Hvað tilkynningarfrest skv. 124. gr. vsl. varðar þá tilkynnti M ekki V um slysið fyrr en 29. febrúar 2024 en þá voru 4 ár og tæpir 2 mánuðir liðnir frá atvikinu. Þá hafi tilkynningarfrestur samkvæmt framangreindu ákvæði verið liðinn. Síðasta samtímaskráning í sjúkraskrá vegna atviksins 20. janúar 2020 er 27. febrúar 2020 og telur V að miða beri við þá dagsetningu þegar ársfresturinn skv. 124. gr. vsl. er metinn.

Í viðbótarathugasemdum sínum ítrekar M þá afstöðu sína að frestákvæði í skilmálum geti ekki takmarkað eðlilegt og sanngjarnt svigrúm tjónþola til að fá tjón sitt metið, til að leita fullnustu bóta fyrir það tjón sem tjónþoli hefur sannanlega hlotið. Slíkar óhóflegar takmarkanir ganga augljóslega í bága við þá réttarstöðu sem lögum nr. 30/2004, er ætlað að tryggja vátryggðum. Þá telur M að dómur Hæstaréttar í málum nr. 22/2004 og 604/2017 sem V vísar til hafi enga þýðingu fyrir úrlausn þessa máls.

Álit.

Ágreiningur þessa máls hverfist annars vegar um það hvaða tímamark miða ætti upphaf frests samkvæmt 124. gr. vsl. og hins vegar hvort frestur M til að undirgangast örorkumat hafi verið liðinn sbr. ákvæði 13.2.5 í skilmála vátryggingarinnar þar sem kveðið er á um að örorka skuli metin ekki síðar en þremur árum eftir slysdag. Ágreiningslaust er að M varð fyrir líkamstjóni á vinnustað sínum þann 30. janúar 2020 og tilkynnti V um tjón sitt þann 29. febrúar 2024. Voru þá liðin rúmlega fjögur ár frá tjónsdegi. Er það afstaða M að tilkynningarfrestur hafi ekki byrjað að líða fyrr en í nóvember 2023 og því hafi hann ekki verið liðinn þegar tjónið var tilkynnt til V. Þá telur M að fyrrgreint skilmálaákvæði sem kveður á um að örorku skuli meta ekki síðar en þremur árum eftir slysdag, sé í andstöðu við ákvæði samningalaga nr. 7/1936. Í nýlegum dómi sínum í máli nr. 36/2022 frá 8. febrúar 2023 vísar Hæstiréttur til eldri dóma sinna í málum nr. 22/2004 og 604/2017 sem fjalla allir um sambærilegan ágreining um þriggja ára matsfrest og segir að viðurkennt hafi verið að vátryggingafélög hafi réttmæta hagsmuni af því að mæla í skilmálum slysatrygginga fyrir um tímafresti sem tjónþolar hafa til að afla sér sönnunar um varanlegar afleiðingar slyss og er þriggja ára frestur þar ekki talinn óeðlilegur. Þá er jafnframt vísað til þess að samningsfrelsi ríki um það hvernig ábyrgð er takmörkuð samkvæmt vátryggingarsamningi og vísað til þess að tjónþola var í lófa lagið, ekki síst eftir að slysið varð, að kynna sér skilmála slysatryggingarinnar sem mörkuðu nánar inntak réttar sem hann átti samkvæmt tryggingunni. Þá hefur Hæstiréttur einnig hafnað því að slík skilmálaákvæði fari gegn 36. gr. laga nr. 7/1936. Með vísan til alls ofangreinds er það afstaða nefndarinnar að umrætt skilmálaákvæði sé hvorki óeðlilegt né óskýrt og brjóti ekki gegn lögum nr. 30/2004 um vátryggingarsamninga né 33. eða 36. gr. laga nr. 7/1936 um samningsgerð, umboð og ógilda löggæringa. Matsfrestur var því liðinn þegar M tilkynnti V um tjón sitt þann 29. febrúar 2024. Þegar af þeirri ástæðu er óhjákvæmilegt að hafna kröfu M og koma þá önnur ágreiningsatriði þ.e. hvort M hafi tilkynnt tjón sitt of seint í skilningi 1. mgr. 124. gr. vsl., ekki til skoðunar. M á því ekki rétt á bótum vegna líkamstjóns úr slysatryggingu launþega hjá V.

Niðurstaða.

M á ekki rétt á bótum úr slysatryggingu launþega hjá V.

Reykjavík, 22. ágúst 2024.
rafræn undirskrift

Þóra Hallgrímsdóttir

Hildigunnur Hafsteinsdóttir

Heiða Óskarsdóttir